

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ - Ιωάν. 4,5-42 (14/5/2017)

Ο διάλογος με τους αλλοδόξους

Ένα από τα πλέον χαρακτηριστικά κεφάλαια της Ευαγγελικής ιστορίας διηγείται, πολύ ζωντανά, σήμερα ο Ευαγγελιστής Ιωάννης, αγαπητοί μου αδελφοί, τον διάλογο του Ιησού με την Σαμαρείτιδα γυναίκα, πάνω από το πηγάδι του Ιακώβ, στην πόλη Συχάρ της Σαμάρειας. Μετά από αυτόν τον διάλογο ζωής, κατά τη διάρκεια του οποίου ο Κύριος αποκάλυψε τον εαυτό Του και την Μεσσιανική Του αποστολή, η αμαρτωλή εκείνη γυναίκα, εξελίχθηκε σε διαπρύσιο κήρυκα της Ευαγγελικής αλήθειας και έμεινε στην ιστορία ως η Αγία και Ισαπόστολος Φωτεινή.

Ένα από τα στοιχεία της περικοπής που προκαλούν ιδιαίτερη εντύπωση είναι το γεγονός πως ο Κύριος καταδέχεται και τολμά να διαλεχθεί με μια γυναίκα η καταγωγή της οποίας ήταν απόλυτα απαγορευτική για οποιαδήποτε προσέγγιση και συναναστροφή. Και αυτό συνέβαινε γιατί μεταξύ των Ιουδαίων και των Σαμαρειτών επικρατούσε παλαιά έχθρα, με θρησκευτικό υπόβαθρο, γι' αυτό και οι Σαμαρείτες θεωρούνταν αιρετικοί για τα θρησκευτικά δεδομένα της εποχής. Ένα, μάλιστα, από τα θέματα των θρησκευτικών διαφορών των δύο κοινοτήτων ήταν ο τόπος λατρείας του Θεού, περί του οποίου σχετικό ερώτημα έθεσε η γυναίκα στον Κύριο, όταν αντιλήφθηκε ότι ο άνδρας που είχε μπροστά της δεν ήταν τυχαίος, αλλά μεγάλος προφήτης. Ο Χριστός, τότε, της αποκάλυψε την ουσιαστική αλήθεια περί της λατρείας του Θεού, η οποία δε μπορεί να υποβάλλεται σε χωροχρονικούς περιορισμούς: *Πνεύμα ο Θεός και τους προσκυνώντας αυτόν εν πνεύματι και αληθεία δει προσκυνείν*¹. Ο Θεός είναι πνεύμα και εκείνοι που Τον προσκυνούν πρέπει να Τον προσκυνούν πνευματικά και αληθινά.

Θα μπορούσαμε, στη συνέχεια, να επικεντρώσουμε την προσοχή μας σε πλείστα όσα σημεία της Ευαγγελικής αυτής ιστορίας, από τα οποία ασφαλώς εξάγονται πολλά και ευεργετικά οφέλη. Θα επιμείνουμε, όμως, στο γεγονός αυτό καθαυτό του διαλόγου του Χριστού με μία αλλόδοξη ή και αιρετική γυναίκα, διά του οποίου, τόσο η ίδια όσο και οι συμπολίτες της βρήκαν την αλήθεια στο πρόσωπο του Θεανθρώπου. Το παράδειγμα του Ιησού ακολουθεί και οφείλει να ακολουθεί διαχρονικά η Εκκλησία. Οφείλει να προβαίνει σε διάλογο αληθείας, με εκείνους των οποίων η πίστη βρίσκεται σε πλάνη, κινούμενη από βαθειά και ειλικρινή αγάπη, με σκοπό την επιστροφή των πεπλανημένων στους κόλπους Της. Η προσπάθεια, όμως, αυτή της

¹ Ιωάν. 4,24

Εκκλησίας, που συνιστά κατοχυρωμένη Ευαγγελική επιταγή, συχνά αντιμετωπίζει άκριτη και αβασάνιστη κριτική ή και πολεμική από διάφορους κύκλους εντός Της ή και εκτός Αυτής, οι οποίοι δε μπορούν να υπερβούν επικίνδυνα στεγανά του παρελθόντος και να συνταυτιστούν με τις πρωτοβουλίες και τις αποφάσεις των επισήμων Εκκλησιαστικών οργάνων και δημιουργούν θόρυβο και αναταραχή, προερχόμενη από έναν ανεξήγητο και απαράδεκτο θρησκευτικό φανατισμό.

Προς την ενίσχυση του διαλόγου της αγάπης με τους αλλοδόξους αδελφούς καταλυτική είναι η τοποθέτηση του Αγίου Νεκταρίου, Επισκόπου Πενταπόλεως του Θαυματουργού, ο οποίος σημειώνει: «Οι δογματικές διαφορές αναφέρονται στο κεφάλαιο της πίστεως. Δεν επιτρέπεται να περιορίζουν την αγάπη. Γιατί το δόγμα δεν καταπολεμεί την αγάπη. Δηλ. η διαφορά δόγματος δεν αίρει, δεν καταργεί, το χρέος της αγάπης. Αντίθετα: η αγάπη είναι τόσο πλατειά, ώστε συγκαταβαίνει και χαρίζεται στο μη ορθό δόγμα. Πάντα στέγει. Πάντα υπομένει. Δεν επιτρέπεται το δόγμα ούτε να καθιστά την αγάπη ανενεργό, ούτε να την αλλοιώνει, ούτε πολύ, ούτε στο ελάχιστο. Η χωλαίνουσα πίστη των αιρετικών δεν επιτρέπεται ούτε καν να αλλοιώσει και να υποβαθμίσει το προς αυτούς της αγάπης συναίσθημα, το χρέος της αγάπης. Η αγάπη ουδέποτε, χάριν δογματικής διαφοράς, πρέπει να θυσιάζεται...»².

Συμπληρώνοντας τον Άγιο Νεκτάριο, ο Αρχιεπίσκοπος Αλβανίας κ. Αναστάσιος, επισημαίνει: «Πιστεύω ότι πρέπει να είμαστε παρόντες στον παγχριστιανικό διάλογο, να μην αποσυρόμαστε στη γωνιά μας, αυτοχαρακτηριζόμενοι ως απεσταγμένο ύδωρ. Εδώ κάποιος μάς κατηγορούν ότι, ανοίγοντας διάλογο οικουμενικό, προδίδουμε τις Ορθόδοξες αρχές. Τούς απαντώ ότι η Ορθοδοξία είναι ένα διαμάντι και δεν έχει να φοβηθεί τίποτα αν καθίσει δίπλα στους άλλους. Θα λάμψει περισσότερο»³.

Η Εκκλησία, στους διαλόγους αυτούς, προσέρχεται, με πνεύμα αγάπης και επεικειίας, έχοντας απόλυτα εδραιωμένη μέσα Της την αυτοσυνειδησία της αλήθειας, την οποία κατέχει, χωρίς την παραμικρή διάθεση εκπτώσεων και υποχωρήσεων σε θέματα δόγματος και πίστεως. Γι' αυτό οφείλουμε όλοι οι πιστοί, προσευχόμενοι, να στηρίζουμε τις προσπάθειες των Εκκλησιαστικών μας ηγετών, οι οποίοι, με φόβο Θεού, συνεχίζουν το έργο το οποίο άγιοι προκάτοχοί τους ξεκίνησαν, αγωνιζόμενοι *«υπέρ της των πάντων ενώσεως»*. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

² Μελέτιος, Μητροπολίτης Νικοπόλεως & Πρεβέζης, «Εκκλησία», 15/2/1997, σελ. 119

³ Συνέντευξη, «Εψιλον» Ελευθεροτυπίας, 3/7/2005

